

Stručni rad

POSEBNI ODGOJNO-OBRAZOVNI OBLIK RADA U 1. TRIJADI

Darja Milošič

OŠ Markovci, Slovenija

Sažetak

Škola u prirodi se uključuje u posebne oblike odgojno -obrazovnog rada s učenicima. To je nadogradnja kurikulumu za različite predmete, koja se odvija nekoliko dana izvan školskih prostorija.

Radi se o posebnom procesu učenja gdje učenici stječu nova saznanja o prirodi. Oni provode vrijeme s vršnjacima iz razreda i učiteljima. Među njima se razvija opušten odnos, jedni drugima pružaju podršku u osvajanju osobnih postignuća. Osim što uče sadržaje u prirodnom okruženju, razvijaju samostalnost, poboljšavajući pritom tjelesnu aktivnost i zdravlje. Zbog svoje raznolikosti, prirodni okoliš potiče znatiželju, istraživački duh i kreativnost. U svom ću radu predstaviti pripremu i provedbu škole u prirodi na kraju prve trijade.

Ključne riječi: nova znanja o prirodi, međusobni odnosi, samostalnost

1. Uvod

Škola u prirodi poseban je odgojno-obrazovni oblik rada za različite predmete. Učenici veći dio dana provode sa svojim vršnjacima i susreću se sa samostalnim životom. Nude međusobnu podršku u stjecanju osobnih postignuća. Upoznaju sadržaje učenja u prirodnom okruženju i razvijaju samostalnost. Upoznaju prirodnu i kulturnu baštinu i razvijaju domišljatost u konkretnim situacijama. Škola u prirodi je specifičan način poučavanja u prirodnom okruženju, koji omogućuje učenicima boravak na svježem zraku, upoznavanje prirodnih i povijesnih mjesta, a krajnji cilj je postići potpuno iskustvo učenja sadržaja. U osnovnoj školi Markovci održava se škola u prirodi za učenike prve trijade krajem 3. razreda.

Škola u prirodi već je u osnovi obrazovne prirode jer se cijeli program odvija u učionici na otvorenom, koja na svakom koraku nudi obilje mogućnosti i prilika za učenje i obrazovanje sudionika.

2. Planiranje odgojno-obrazovnog rada

2.1. Opći odgojno-obrazovni ciljevi

Učenici u školi u prirodi stječu općenito korisna znanja i znanja o praktičnim vještinama za život. Učenici razvijaju samostalnost i osobne značajke u skladu sa svojim sposobnostima i zakonima razvoja. Nadopunjuju znanje i širenje tema koje su dio nastavnog programa osnovne škole. Aktivnim uključivanjem u aktivnosti upoznaju određene sadržaje iz prirodnih znanosti, društvenih znanosti, sporta, kulture i života u prirodi, a osim toga razvijaju pozitivan i odgovoran odnos prema okolišu. Važan cilj škole u prirodi je socijalizacija pojedinca ili grupe, odgoj učenika za međusobnu toleranciju te poštivanje različitosti.

2. 2. Svrha

U školi u prirodi, dakle, nastavlja se pedagoški proces, samo što ima različite dimenzije i značajke. To je zgusnuti višednevni integralni (interdisciplinarni spoj) pedagoški proces, koji je opsežnije uključen u formiranje skladno razvijene osobnosti djeteta i adolescenta. Većina sadržaja za učenje vezana je za okoliš i okruženje: stjecanje vještina preživljavanja u prirodi, upoznavanje okoliša, likovno stvaralaštvo, učenje i pjevanje pjesama, usvajanje novih sportskih sadržaja.

2. 3. Aktivnosti

U školi u prirodi možemo najbolje iskoristiti mogućnost prostora za logorovanje i bliže okolice te učenicima ponuditi razne sportske i rekreacijske programe, koje mogu voditi učitelji ili vodiči, ili koje se odvijaju kao aktivnosti u slobodno vrijeme. Sportske aktivnosti, koje se izvode u školi u prirodi u određeno vrijeme, su većinom sportske igre, poput Između dvije vatre, nogometa, košarke, odbojke, badmintona, preskakanja užeta, skrivanja, lova, potezanja konopa itd. Ostale sportske i rekreacijske aktivnosti, koje uvelike donose novine i vrlo su zabavne za učenike, te također obrazovne, su primjerice bakljada, ples - »pidžama party«, penjanje, jahanje itd.

2. 4. Organizacijske pripreme

Odabirom odredišta: nastojimo osigurati ispunjenje svih didaktičkih i sigurnosnih zahtjeva.

Obavještavanje roditeljima: sazivamo zajednički sastanak na kojem roditeljima predstavljamo odredište, program rada, hranu, cijenu smještaja i mogućnosti subvencija. Predstavljamo im popis potrebne opreme te im putem video filma pokazujemo opis svih sadržaja i okolice boravka. Prikupljamo potpisane izjave roditelja koje dopuštaju djetetu da pohađa školu u prirodi. Za učenike koji ne pohađaju školu u prirodi, u školi se organiziraju skrb i nastava.

Broj sudionika: objavljuje se broj učenika i pratitelja za odabrano odredište.

Prijevoz: voditelj škole u prirodi organizira autobusni prijevoz koji nas doveze i odveze s odabranog odredišta.

Plaćanje: roditelji u cijelosti plaćaju školu u prirodi putem uplatnice. Škola im daje mogućnost plaćanja u dvije rate. Za učenike koji imaju školu u prirodi subvencioniranu skrbi općina. Cijena uključuju smještaj, hranu, prijevoz i program.

Podjela soba po grupama: učenici se prije škole u prirodi sami rasporede u grupe.

Popis potrebne opreme: popis opreme šalje se učenicima nekoliko dana prije polaska. Na popisu su navedene sve potrebne stvari za školu u prirodi.

3. Tijek i provedba na OŠ Markovci

U lipnju smo proveli trodnevnu školu na otvorenom. Otišli smo na Pohorje. Odsjeli smo u Ruškoj koči na Arehu. Ispred škole smo se okupili i autobusom krenuli do Ruške kočice. Smjestili smo se u sobe i raspakirali stvari. U školi smo formirali grupe učenika koji su dijelili sobe. Svaka je grupa odabrala svoje ime i pričvrstila ga na vrata sobe. Nakon toga je uslijedio obilazak nestambenih prostorija i okolice. Nakon ručka potražili smo patuljke iz bajke u obližnjoj šumi, sagradili im nove kućice i uredili njihovo životno okruženje. Nakon večere pogledali smo zanimljivu prezentaciju o životu na Pohorju. Slijedila je »pidžama zabava«. Nakon jutarnjeg treninga i doručka otišli smo na najviši vrh istočnog dijela Pohorja: Žigartov vrh. Pravilno obuveni i odjeveni, pripremili smo se za duže orijentacijsko pješčenje. Sa sobom smo imali male ruksake s vodom i užinu iz kuhinje. Vodič nam je dao jasne upute o sigurnosti, hodanju po strmim padinama i promatranju oznaka. Tijekom dugog pješčenja vidjeli smo mnogo mineralnih stijena, stekli nova znanja o prirodi, šumi, rastinju i životinjama. Imali smo kraća zaustavljanja da se osvježimo. Bili smo ponosni kad smo stigli na cilj, visok 1246 m. Doživjeli smo pravi planinski križ. Nakon kraćeg odmora, vratili smo se u kolibu. Razglednice smo pisali nakon ručka. Neki su se prvi put okušali u jahanju. Na sportskom igralištu uz kolibu izvodili smo vodene sportske igre. Natjecali smo se u potezanju konopa, u igri Između dvije vatre, u bacanju lopte u gol. Zatim su se učenici pripremili za nastup »Soba se predstavlja«. Na pun mjesec išli smo s fenjerima na pješčenje "u zemlju patuljaka" i tražili njihove stope.

Umorni, pripremili smo se za odmor. Nakon jutarnjeg treninga i doručka imali smo slobodno vrijeme za igranje igara po izboru. Slijedilo je pješačenje do hotela Zarja. Na putu smo upoznali ljepote Pohorja, orijentirali se markacijama i pjevali pjesme ovog kraja. Po povratku u kolibu uslijedio je ručak i odmor. Spakirali smo stvari u putne torbe i čekali dolazak autobusa koji nas je odveo kući. U popodnevnim satima vratili smo se u svoje mjesto, gdje su djecu roditelji željno iščekivali nakon 3 dana.

4. Zaključak

Život i rad učenika u školi u prirodi ograničen je na relativno kratko vrijeme, neprocjenjiv je za razvoj i jačanje zdravstvenih i tjelesnih sposobnosti djece, stvaranje zdravih prijateljstava u grupama i jačanje kolektivnog duha, formiranje radnih i higijenskih navika, poticanje inicijative i kreativnosti te razvijanje neovisnosti i odgovornosti. Učenici imaju priliku pokazati koliko su neovisni, pospremiti svoj krevet, pravilno trenirati za razne aktivnosti, očistiti sobu, napraviti domaću zadaću, a u isto vrijeme pomoći drugima i sami zatražiti pomoć.

U školi u prirodi učenici doživljavaju jedinstvena iskustva, a nama učiteljima važno je da sve zacrtane ciljeve realiziramo sigurno i uspješno te vratimo učenike sretno i zadovoljne kući.

5. Literatura

- [1.] Duh M., Vrlič T. (2003). Likovna vzgoja v prvi triadi devetletne osnovne šole: priručnik za učitelje razrednega pouka. Rokus, Ljubljana.
- [2.] Jeza M. (2014). Prepoznavanje likovnih talentov pri likovni umetnosti v osnovni šoli [na spletu]. Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta.
- [3.] Žagar, D., Artač, J., Bezič, T., Nagy, M., Purgaj, S. (1999). Koncept; Odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci v devetletni osnovni šoli. Ljubljana: Nacionalni kurikularni svet.